

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybės Peticijų
komisijai

Į 2024-12-02 Nr. P33-60

DĖL NACIONALINĖS DEMENCIJOS STRATEGIJOS PRIĖMIMO

Finansų ministerija susipažino su Peticijų komisijos 2024 m. gruodžio 2 d. raštu Nr. P33-60 pateiktu Ievos Petkutės kreipimusi dėl nacionalinės demencijos strategijos priėmimo. Kreipimesi išdėstytas siūlymas parengti Nacionalinę demencijos strategiją, nekvestionuojant juo keliamos problemos ir siekiamų tikslų aktualumo, savo įgyvendinimo būdu yra nesuderinamas su 2021 m. sausio 1 d. įsigaliojusio Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo (toliau – SVĮ) reglamentavimu.

Viena iš svarbiausių 2020 metais įvykdytos strateginio planavimo reformos priežasčių – perteklinis viena kitą dubliuojančių strategijų ir kitų strateginių dokumentų skaičius, valstybės galimybių neatitinkantis finansinių išteklių poreikis jų įgyvendinimui, neaiškus juose numatyty priemonių įgyvendinimo mechanizmas. Sprendžiant šias problemas buvo priimtas naujas SVĮ, kuriuo nustatyti strateginio valdymo sistemos principai, apibrėžti planavimo dokumentų lygmenys, tipai, jų tarpusavio sąsajos ir įtaka pažangos lėšų (reformoms) ir tęstinės veiklos lėšų planavimui, siekiant užtikrinti ilgalaikę ir darnią valstybės pažangą ir veiksmingą valdžios sektoriaus finansų planavimą ir panaudojimą.

Įgyvendinant SVĮ visi strateginiai dokumentai turi turėti aiškia vietą planavimo dokumentų hierarchijoje – „piramidėje“, kuria vadovaujantis, visų pirma, Seimas patvirtina Valstybės pažangos strategiją – tai ilgesnės nei 20 metų trukmės dokumentas, kuriame nustatoma valstybės pažangos vizija. Tuomet Vyriausybė rengia žemesnio lygmens 10 metų trukmės planavimo dokumentą - Nacionalinį pažangos planą (toliau – NPP), kuriame nustatomi strateginiai tikslai, finansavimo ir (arba) investavimo prioritetai, pažangos uždaviniai, poveikio rodikliai ir kiti elementai, reikalingi strateginiams tikslams pasiekti. Galiausiai, siekiant įgyvendinti NPP nustatytus pažangos uždavinius, rengiamos NPP detalizuojančios atskirų valstybės veiklos sričių nacionalinės plėtros programos, kuriose identifikuojamos problemos ir jų priežastys bei, atlikus kaštų ir naudos analizę, parenkamos efektyviausios jas sprendžiančios priemonės bei suplanuojami jų įgyvendinimui reikalingi finansiniai ištekliai.

Pažymėtina, kad SVĮ 6 straipsnyje imperatyviai yra įtvirtinta, kad be Valstybės pažangos strategijos galimi tik dar du valstybės strategijų tipai: Nacionalinio saugumo strategija ir Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano koncepcija. Taigi, Nacionalinės demencijos strategijos kaip planavimo dokumento rengimas neatitiktų galiojančio teisinio reglamentavimo nuostatų.

Kartu pažymėtina, kad jau šiuo metu patvirtintuose planavimo dokumentuose yra atspindima sveikatos politikos strateginė kryptis. Ilgalaikiai sveikatos sektoriaus pažangos tikslai atsispindi Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 patvirtinto 2021–2030 metų NPP 2-ame strateginiame tikslu *Didinti gyventojų socialinę gerovę ir įtraukti, stiprinti sveikatą ir gerinti Lietuvos demografinę padėtį* ir šiam tikslui pasiekti suformuluotuose 2.10 ir 2.11 uždaviniuose *Skatinti sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo veiklas ir stiprinti psichologinį (emocinį) visuomenės atsparumą* ir *Didinti kokybiškų ir inovatyvių sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą ir sveikatos atsparumą grėsmėms*, kuriems įgyvendinti Vyriausybės nutarimais patvirtintos dvi nacionalinės plėtros programos: 2022–2030 m. sveikatos

SyncConvContent7748197765506153315.tmp

išsaugojimo ir stiprinimo plėtros programa (2022 m. sausio 26 d. Vyriausybės nutarimas Nr. 66) ir 2022–2030 m. sveikatos kokybės ir efektyvumo didinimo plėtros programa (2022 m. kovo 30 d. Vyriausybės nutarimas Nr. 319). Prioritetinės sveikatos sektoriaus veiklos kryptys detalizuotos penkiose pažangos priemonėse (3 nacionalinio lygmens ir 2 regioninio lygmens), kurios šiuo metu yra įgyvendinamos. Demencijos prevencija sprendžiama per Sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtros programos pažangos priemones „Gerinti grėsmių bei rizikos sveikatai veiksnių valdymą“, „Stiprinti gyventojų psichikos sveikatą bei plėtoti psichoaktyvių medžiagų ir kitų priklausomybę sukeliančių veiksnių kontrolę ir vartojimo prevenciją“, „Gerinti kokybiškų visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumą regionuose“, o gydymas ir slauga (demencija sergančiųjų asmenų) – Sveikatos priežiūros kokybės ir efektyvumo didinimo plėtros programos pažangos priemonės „Gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą“, „Užtikrinti ilgalaikės priežiūros paslaugų plėtrą“, taip pat vykdant demencijos prevenciją svarbų vaidmenį atlieka visuomenės sveikatos biurai (tęstinės veiklos priemonė „Plėtoti sveiką gyvenimą bei stiprinti sveikos gyvensenos įgūdžius ugdymo įstaigose ir bendruomenėse, vykdyti visuomenės sveikatos stebėseną savivaldybėse“).

Esant poreikiui peržiūrėti ir (arba) integruoti papildomas priemones dėl demencijos prevencijos, gydymo, slaugos ar kitų aspektų, turėtų būti keičiamos ir (arba) papildomos minėtos nacionalinės plėtros programos ir pažangos priemonės.